1
Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

MŪSŲ KELIAS

Lietuva Tėvynė mūsų...

LITHUANIAN NEWSPAPER „OUR WAY" * AUTHORIZED BY EUCOM HQ, CIVIL AFFAIRS DIVISION

Nr. 46 (236) V metai | LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, IŠEINĄS DUKART SAVAITĖJE | Dillingen/D., 1949 m. birželio 15 d.

Kur Maskva vairuoja

Kriminalinis laiko gaišinimas Paryžiuje

Paryžiaus keturių didžiųjų ministerių konferencija eina prie galo. Bevinas turi šią savaitę dalyvauti Briuselio pakto ministerių konferencijoje dėl jungtinės gynybos reikalų tvarkymo.

Paryžiaus konferencija ir didžiausius prancūzų optimistus apvylė. Nors Kremlius pradžioje pasirodė su nekalto avinėlio kailiuku, bet vėliau išėjo į areną su sena lokio skranda.

Višinskio „staigus" pasiūlymas dėl Vokietijos taikos sutarties sudarymo pasiruošimo p. Acheson buvo pavadintas **„kriminaliniu laiko gaišinimu"**, nes prieš tai jiems nepasisekė susitarti dėl Vokietijos vienybės. Prancūzijos užs. reikalų min. Schumanas pastebėjo, jog Višinskis savo pranešimu parodęs, kad Sovietai nenorą bendradarbiauti nori **„užmaskuoti"**. Bevinas pridūrė, jog tai esąs **„tragiškas farsas"**. Po šių trijų didžiųjų pareiškimų, Višinskiui buvo duota suprasti, jog laikas šią konferenciją užbaigti dar šią savaitę.

P. Acheson nurodė Višinskiui, kad jeigu rusai nori Vokietijos gerovės, pirmiausia jie turi sumažinti savo okupacinę 340.000 kariuomenę. Vakarai turi tik 275.000 3/4 Vokietijos valdyti, o Sovietai 1/3 žymiai daugiau, negu šie trys. Ši konferencija dar kartą parodė, kad su Sovietais susitarti iš viso yra negalima.

Kas toliau? Pulk. leit. F. O. Miksche klausia, ar Stalinas lošia laiką? Kokie jo planai ateičiai? Anot jo, kova dėl Berlyno pakeitusi pasaulio opiniją Sovietų nenaudai. Bet kas bus toliau, pasaulis nieko nežino, nes Sovietų politika esanti įrikiuota į misteriją. Pulk. nurodo, kad tiek Maskvoje, tiek satelitiniuose kraštuose esančios dvi priešingos nuomonės. Viena jų yra linkusi ir toliau tęsti šią agresyvią politiką net nevengiant atviro susidūrimo, nes šiuo metu Vakarai dar nėra pakankamai apsiginklavę. Kiti laikosi nuomonės, jog reikia taktiškai manevruoti panaudojant tarptautinį komunizmą ir tuo būdu laimėti laiką ieškant modus vivendi su Vakarais ir užtikrinti visišką laimėjimą.

Tačiau, nežiūrint šių dviejų priešingų nuomonių, tikslas palieka tas pats — pasaulio užvaldymas. Kyla klausimas ne kaip geriausiai atsiekti tikslą, bet kaip prieiti prie grobio ir čia jau nesiginčijama.

Kadaise Stalinas reikalavo konsoliduoti kraštus už geležinės uždangos, kad, įsibėgėjus traukiniui, nenušoktų nuo bėgių paskutinis vagonas, kaip tai įvyko su Jugoslavija.

Sovietų užgrobtuose rytų kraštuose ir matome tą „konsolidaciją", vykdomą žiauriausiomis priemonėmis, naikinant katalikybę, bažnyčią, opoziciją. Vakarai pradeda pergyventi ekonominę krizę dėl per produkcijos. Maskva dar turinti priemonių Marshallio planui sabotuoti, panaudojant komunizmą. Maskva, lošdama laiką, sustiprins savo raudonąją armiją, išplės a. energijos tyrimą ir gal būt pasigamins a. bombą. Laiko lošimas, anot pulk. Miksche, nėra vien naudingas Rytams, jis duos naudos ir Vakarams. Jei Sovietai negalėsią užimti karo atveju Sueso kanalo ir Gibraltaro, jie negalėsią karo laimėti.

Pulk. savo išvedžiojimus tuo baigia: **komunizmas tiek kariškai, tiek politiniai yra savo prigimtimi agresyvus ir kitoks negali būti. Dėl šios priežasties su Rytais ir ateity bus sunkumų susitarti. Stalinui ar kitiems komunistams susitarus su Vakarais reikštų nuneigti savo ideologiją,** kitaip tariant, jie nustotų būti komunistais. Iš tų išvedžiojimų ir esamos padėties galima drąsiai sakyti, jog susitarimas Rytų su Vakarais yra negalimas, kol nėra išbalansuota karinė jėga.

Devynerių metų Tautos kančių balsas

BALTIJOS MOTERŲ TARYBOS ATSIŠAUKIMAS Į PASAULIO MOTERIS

Taikingoms ir darbščioms Baltijos Valstybėms, iškilus II pasauliniam karui, nebuvo lemta išlikti laisvoms ir nepriklausomoms.

Lemtingieji 1940 ir 1941 metai niekad neišdils iš Baltijos tautų atminties. 1940 m. birželio mėn. raudonoji armija okupavo Baltijos kraštus, o 1941 m. birželio 14 d. suėmė ir deportavo į Sibirą ir kitas tolimas koncentracijos stovyklas dešimtimis tūkstančių baltiečių: estų, latvių ir lietuvių. Todėl birželio 14 d. Baltijos skaito gedulo diena. Tą dieną mes prisimename visus tuos mūsų šeimų narius, brangius draugus, valstybininkus ir visuomenininkus, kuriuos sovietų valdovai deportavo į nepasiekiamas Sovietų Sąjungos tolumas. Šių žmonių likimas yra žiaurus. 1944 m. antrą kartą okupavę Baltijos kraštus, sovietai tęsia Baltijos kraštų piliečių deportacijas ir žudymus.

Šie liūdni Baltijos mažų, demokratinių šalių patyrimai turėtų būti įspėjimu visam plačiam pasauliui. Ištikrųjų, bolševikinis tvanas gresia užlieti visą Europą, o toliau — ir visą pasaulį.

Mes, estės, latvės ir lietuvės moterys, remdamosios Atlanto Chartos principais, kreipiamės į Jus pasaulio moterys, ir prašome pagelbėti mums sužadinti pasaulio opiniją kovoje už mūsų teises atgauti Nepriklausomybę ir gyventi drauge su savo šeimomis savuose kraštuose. Mes prašome Vakarų demokratijas: užtikrinti mūsų kraštams demokratinę santvarką.

Mes šaukiamės į pasaulį reikalaudami pagalbos mūsų kankinamiems deportuotiems. Mes reikalaujame jų grąžinimo savo tėvynėn, kur jie galėtų tęsti savo nutrauktą darbą, savo ir visos kultūringos žmonijos gerovei.

Mes, Baltijos Moterų Taryba, kreipiamės į Jus, pasaulio moteris — seses, turinčias jautrias širdis, kviesdamos jus drauge su mumis paminėti neteisingo ir neteisėto mūsų kraštų pagrobimo ir masinės deportacijos metines, proklamuojant birželio mėn. 14 d. Baltijos Susimąstymo Diena. Tą dieną prisijunkite prie mūsų, prašydamos Aukščiausiojo užtarimo.

Prašome paskelbti savo spaudoje tą blogį, kuris buvo padarytas ir yra daromas mums. Mes prašome priminti abejingam pasauliui mūsų šiurpią bylą per Jūsų parlamento atstovus Jūsų kraštuose.

Kai visas demokratinis pasaulis įsisąmonins ir realiai stos į kovą už žmogaus teises — tada ir mes galėsime atgauti savo Nepriklausomybę ir galėsime vėl tvarkytis demokratiniais principais. Tada mes grįšime į savo kraštus be jokio raginimo ir vėl pradėsime laisvųjų žmonių gyvenimą.

BALTIJOS MOTERŲ TARYBA:

Birutė Novickienė
LIETUVIŲ MOTERŲ PIRMININKĖ

Mall Jürma
ESČIŲ MOTERŲ PIRMININKĖ

Tekla Erdmanis Endzina
LATVIŲ MOTERŲ PIRMININKĖ

D. Britanijos kariniai planai

Ged. Galvanauskas

Stebėtinoji Sheshire katė. Lewis Carolls „Alice in vounderland" puikiai aprašo Sheshire katę, kurios uodega, kūnas, galva, o pagaliau ir jos burkavimas dingsta. Alice juokingai atrodo, kad yra neburkuojančių kačių, bet jai stebėtina, kai nesant katės girdisi burkavimas. Kai kas priskiria D. Britaniją prie rūšies kačių, kurios dingusios burkuoja. Aišku, kad po pastarojo karo D. Britanija prarado uodegą ir kūnas sublogo, bet imperija nepairo. Ji silpsta pamažu, bet turi apstybę jėgos toliau tverti. Kaip tik šiuo metu toji sublogusi katė galanda nagus gintis nuo bet kurio priešo. Šiuo metu Viduržemio jūra tampa viena svarbiausių sričių, kurioje susiduria įvairios įtakos. Sovietai veržiasi. JAV taikstosi užimti kiekvieną pėdą žemės, kurią apleistų britai.

D. Britanijos generalinio štabo viršininko Sir William Slim lankymasis Artimuose Rytuose, o marš. Montgomery kelione Washingtonan ir Cl. Attlee - W. Churchill pasitarimas kai ką sako. Žymiai aiškiau kalba nuolatinis karo laivų judėjimas Viduržemio jūroje. Tuo metu britai turi pasiruošti savaimingai kovoti, kaip tai buvo 1914—18 metais ar daryti nuolaidas JAV kaip tai buvo pastarajame kare. Kiekvienu atveju toji gaivioji katė visuomet nužiūri planą, kas darytina.

Santarvininkų nesutarimai. Praėjusio karo metu W. Churchill ne viską gavo, ką jis prašė amerikiečių. Roosevelt nesuteikė britams karinės paramos Europoje ir Afrikoje. Britų planas pradėti ofenzyva 1943 m. Jugoslavijoje liko neužgirstas Washingtone. Marš. Montgomery nesulaukė kanadiečių karių Afrikoje. W. Churchill prašomas nenusiuntė kariuomenės Okinavon amerikiečiams padėti.

Ir dabartiniu metu kariniai klausimai verčia susirūpinti Europą. Britai pažadėjo Elbę ginti. Tačiau aišku, kad **jie savo pažadą tęsės tik ginant esmines linijas, kurios gali nulemti D. Britanijos ateitį.** Viena tokią sričių yra Viduržemio jūra. Sir William grįžęs iš kelionės pranešė, kad Viduržemio jūra gali būti ginama ne iš Europos ar Azijos, bet iš Afrikos pusės.

Artimieji Rytai yra sunkiau ginami, todėl juos britai perleido amerikiečių karinėn žinion. Ten jie turi didelės svarbos sričių: pietinio Irano, Irako žibalo šaltiniai ir pasaulinio masto arterija — Suecas. Irakas, Iranas atitenka amerikiečių ginybon. Britai pamiršo tuos laikus, kai jie kovojo ties Gallipoli, Solonikais ar Kaukazo. Dabar jie persikelia į šiaurinę Afriką. Suecas tampa centriniu gynybiniu vienetu. Italijos kolonijos nepripuolamai atitenka britų priežiūron, nes kariniu požiūriu jos yra didelės svarbos.

Europos susirūpinimas. Europos gynybos klausimas slepiamas miglų. Vieni galvoja, kad sovietai nesiverš į vakarinę Europą, nes čia ras tvirtą pasipriešinimą. Kiti yra visai tikri, kad iki reikiamo meto visos karinės jėgos bus organizuotos. Pastaruoju metu prancūzai pradeda nuogastauti dėl britų šaltumo europiniais gynybiniais klausimais. Jie atvirai reiškia baimę, kad britai ir santarvininkais būdami nesuteiks tinkamos karinės ir finansinės paramos gintis ties Elbe ar Reinu. Ateinančios žinios iš Londono dalimi patvirtina tą prancūzų susirūpinimą. Ne tiek organizaciniais, o strateginiais klausimais žinomas nuomonių skirtumas tarp marš. Montgomery ir gen. Lattre de Tassigny.

Vakarinė Europa nūdien kariniai nėra tinkamai pasiruošusi. Nors amerikiečiai patikina, kad paskubomis gali didelius karinius telkinius lėktuvais atgabenti, tačiau jie be europiečių susiorganizavimo negali sudaryti tinkamo pasipriešinimo.

Žinoma, kad karinėje srityje, kai žaidžiama tūkstančių gyvybėmis, reikalingas realumo pojūtis ir santarvininkų tarpusavio pasitikėjimas. Ar vakarinės Europos karinė santarvė ir Atlanto paktas ištiesų yra rimtais veiksniais, galinčiais lemti vakarinės Europos sauguma? Kodėl JAV dabartinis kongresas vis atidėlioja Atlanto pakto ratifikavimą?

Karinis realumas. Kaip bebūtų keista, tačiau karinėje srityje dažnai pasigendama tikro realumo. Daugelį planų palaidoja gyvenimiškoji tikrovė. Karolis XII norėdamas valdyti Baltijos jūrą nenumatė, kad karo veiksmai jį nuves į Ukrainą. Napoleonas turėjo palaidoti prancūziškos imperijos mintį Europoje. Prancūzai 1870 m. ruošėsi žygiui į Berlyną. 1905 m. rusai tarėsi galėsią japonus „kepurėmis užmėtyti". Hitleris kurdamas tūkstantmetinę imperiją negalėjo įgyvendinti didžiojo plano Užuraitėje susibėgti vokiškoms armijoms iš Europos ir Afrikos.

Britai praeityje buvo dideliais realistais karinėje ir politinėje srityje. Jie daug mūšių, bet mažai karų pralaimėjo. Jei britų karinis planavimas gintis Afrikoje yra atitinkantis tikrovei, jis gali sukelti europiečių tarpe nemažesnio nusivylimo, kaip savo metu W. Lippmann dėstymas, kad amerikiečiai turi įrengti gynybines tvirtoves šiaurinėje Afrikoje. Abu planai rodo, kad vakarinė Europa būtų palikta savo likimui. Tas žaidimas ar būtų mažiausia pavojingas.

Vakarinės Europos ginybai yra daug kas popieroje padaryta. Reikia apgailėstauti, jog tikrovėje pasigendama organizuotumo, kuris čia būtinas.

Vakarinės Europos gynybai yra ga visais požiūriais. Jei ji būtų tinkamai organizuota, nereikėtų tiek konferencijų ir nuolatinio plepėjimo į ką ir kalbantieji netiki. Siauras, egoistinis vadovaujančių požiūris gali nuvesti ne vien Europą, bet ir pasaulį klaikiu keliu. Sovietams buvo užparduota dalis žemyno. Su jais toliau jei ne prekiaujama, bent deramasi. Kuriam tikslui?

Vakariečių politinis ir karinis payrimas pasaulį nuvedė į antrąjį pasaulinį karą. Veik šešerius metus bergždžiai kovota anksčiau padarytoms klaidoms išpirkti. Ar ne tuo pat keliu einama dabar? Ar netolygus patyrimas pastebimas daugelyje kraštų, kuriuose raudonosios kinvarpos veisiasi?

Pasaulis laukia iš pasišovusių vadovauti ne savanaudiškų, bet visuotinių planų, kad apginus jį nuo rusiškai mongoliškos grėsmės. Tie planai turi būti tikroviški, visuotiniai ir savo metu vykdomi, kol neišmuša pragaištinga valanda. Sovietinis vilkinimo žaidimas tarnauja tik jiems.

Lėktuvais DP motinos į Ameriką

UP iš Ženevos praneša, kad IRO pradėsianti „Gandro operacijas", kad galėtų lėktuvais nugabenti į JAV neščias moteris ir mažus ar be palydovų vaikus. IRO pranešimu, lėktuvais bus nugabenta 2400 asmenų. Bus gabenama DP nariai iš Hamburgo ir Müncheno į New Yorką per artimiausias 40 dienų.

● **Čekoslovakijoje prie uždarų durų nuteista 15 „sukilėlių", kurie neva organizavę esamos valdžios nuvertimą. Iš jų 5 nuteisti mirties bausme, 8 iki gyvos galvos ir 2 — po 25 metus kalėjimo. Nuteistųjų tarpe yra generolas Diska, kuris vadovavo Čekijos daliniams prie Dunkerque 1945 m. (AP)**

● **Ketvirtadienį atskrido į Vokietiją 9 sprausminiai naikintuvai iš JAV Selfridge aerodromo Michigane. Atliko 3996 mylių kelionę.**

Austrija laukia sprendimo

Paryžiaus konferencija nedavė teigiamo atsakymo į Vokietijos ir Berlyno klausimus. Austrija negali būti laimingesnė. Ištisus metus kamuojasi keturių galybių užsienio reikalų ministerių pavaduotojai negalėdami tarpusavyje sutarti. Jie veikė savo vyriausybių vardu. Suprantama, kad ir jų viršininkai negalės pasirinkti kitos linkmės.

Austrijos klausimu liko du esminiai klausimai, kurie laukia sprendimo: pietinės sienos ir sovietų reikalaujamos reparacijos. Žibalo pasidalinimas veik sutartas. Reparacijų klausimas taip pat nėra neišsprendžiamas, nes Maskva reikalauja 150 mil. dol., kai Washingtonas siūlo 100 mil. dol. Reparacijos tiesiog ar netiesiog turės būti mokamos iš amerikiečių kišenio. Todėl dėl 50 mil. dol. ginčas negalėtų ilgai tęstis.

Sienų klausimu sovietai anksčiau rėmė jugoslavus norėdami su jais padaryti politinį sandorį. Jugoslavams pradėjus vis labiau šiaustis prieš Maskvą ir pastarosios nusiteikimas sienų klausimu pakito. Jugoslavija matydama, kad jos teritorinis reikalavimas neturi pritarimo, pastaruoju metu ji kalba apie susisiekimo lengvatas tarp Belgrado ir Vienos.

Tačiau visi tie klausimai nėra esminiai. Dėl jų keturios galybės jau senai būtų susitarusios. Kaip žinome, tas nesusitarimas pareina ne nuo ginčyjamų klausimų materialinio ar politinio svorio, bet dėl trūkumo geros valios. Sovietai visai nemano trauktis iš Austrijos, nes nauju spaudimu būtų daromi žygiai juos išguiti iš Balkanų. Sovietai numatydami tą galimybę net ir nemano daryti nuolaidų, kad sau pakenkus politiniu ir kariniu požiūriu.

Austrija atsidūrė beviltiškoje padėtyje. Tas kraštas, kuriam dar karo metu buvo pažadėta nepriklausomybė, veik penkeriems metams praslinkus nuo jo pabaigos, nesulaukia tų pažadų tęsėjimo. Vyriausybė ir gyventojai pradeda vis labiau nerimastauti. Dr. Karl Gruber, užsienio reikalų ministeris, deda pastangų atstatyti suverenumą t. y. savo krašte būti šeimininku. Jis paskelbia, kad vyriausybė yra nusistačiusi suorganizuoti savo kariuomenę pasitraukus okupacinėms kariuomenėms. Jei kuri okupacinė kariuomenė nebūtų atitraukta, Austrija apšauktų tą valstybę „užpuoliku" ir JTO pilnatyje reikalautų klausimą svarstyti. Aišku, kad tas Austrijos vyriausybės nusistatymas nėra jos pačios sugalvotas. Sovietams taip pat aišku, kad šiuo manevru austrai pilnatyje jų neįgązdins, nes sovietinė diplomatija ras naujus argumentus išsisukti.

Austrijos klausimas prikištinai rodo pokarinės politikos suktus kelius. Reikia apgailestauti, kad vakariečiai, turėdami veiksmingas priemones, nesurando būdo sovietų išguiti ir kraštą išlaisvinti. Tas atvejis prikištinai išriškina dabartinės politikos machiavelizmą, kai lūpos kalba apie laisvę, o rankos palaiko priespaudą.

G. Rymantas

Kultūrininko tragizmas tremtyje

RAŠO V. K. JONYNAS

Pradėjus užsidarinėti stovykloms Vokietijoje ir vis didesniam kiekiui mūsų intelektualų emigravus į „laimės kraštus“, ateina žinių, kad jie yra palikti savo paties likimui. Daugumas kultūrininkų ne tik negali toliau užsiimėti savo profesiniu darbu, bet net viltys ateityje prie savo darbo prieiti yra, realiai galvojant, palaidotos. Kaip keistai beatrodytų, mūsų kūrybinės pajėgos, geresnes sąlygas darbui turėjo Vokietijoje, nei bet kur kitur emigravus. „Lageriuose“ dar švysteldavo po sriubos virimo, bulvių skutimo ar rajono šlavimo, viena antra laisva valanda laiko, kuri galėjo būti sunaudota kūrybai. Išemigravus ir įsijungus į normalų gyvenimą, tokių laisvų profesijų asmenys, turi fiziniu darbu pelnytis duoną. Žinome, kad neprityrusiam šio darbo dirbti kultūrininkui po 8 val. darbo fabrike nebeįmanoma ką nors kurti. Tokia padėtis nėra normali. Arba ji gali būti laikoma normalia tik tų, kurių tikslas — kad mes, lietuviai, su savo kultūrinėmis aspiracijomis kiek galint greičiau išnyktume nuo žemės paviršiaus. Jei kultūrinė tautos misija nebūtų mūsų pabėgėlių dalies likiminė laimė, tai ne vienas mūsų kultūrininkų galėtų laisvai apsispręsti ir grįžti į ten, iš kur atvyko. Jis to nedarydamas deklaruoja pasauliui norą būti laisvu. Ši kultūrininko deklaracija yra gyva, efektyvi ir prasminga, kada kiekvienas mūsų pajėgus kūrėjas gali prakalbėti savos profesijos kalba, savo kūryba. Kūrėjas auga kurdamas, o kuria turėdamas nors minimalias sąlygas savo kūrybiniam darbui. Kiekvieno lietuvio kūrėjo atsiekti laimėjimai tarptautiniame forume yra, aišku, mūsų visų laimėjimas ir pasididžiavimas. Jei tikrai lietuvio kūrybinis laimėjimas yra mūsų visų laimėjimu, tai ar netikslu mums visiems pasirūpinti ir tų kūrėjų likimu?

Nedidelė mūsų kultūrininkų dalis prasimuš po svetimu dangumi ir nueis tarnauti svetimiems dievams. Tokių kūrėjų biografijose atžymėjimas „kilimo lietuvis“ nedaug kuo pasitarnaus tautinės kultūros ugdymo ir išlaikymo bare. Priešingai, manyčiau, kad prileidimas prie tokių faktų mus jau dabar turėtų versti raudonuoti. Rodos, tik laukiniam žmogui šios rūšies svarstymai galėtų būti svetimi. Ką daryti? Nelaimei palieka ir vėl tik šalpos organizuota priemonė. Tūlas pasakys baisu, kiek, ką ir kaip reikės šelpti ir kas tokią šalpą galės kredituoti. Dar pridurs, kad čia pamirštama, seneliai, našlaičiai ir ligoniai, kiek kitų garbingų asmenų rekalingi paramos ir ar tai gali pakelti mūsų jauni tremtinių pečiai arba senieji emigrantai lietuviai? O kur mūsų politinė veikla ir su ją susijusios išlaidos? Šios argumentacijos niekas nenori paneigti, bet tokia argumentacija negali iš viso panaikinti fakto reikalingumą organizuotai ugdyti mūsų kultūrą per planingą kultūrininkų šelpimą. Šalpos darbas yra peržiūrėtinas ir kultūrininkams turėtų tiesioginiai atitekti didesnis suaukotų aukų procentas.

Ką reiškia būti nepriklausomais, turėti savitą kalbą, dainas, papročius, literatūrą ir meną, šiandieną yra gyvais pavyzdžiais įsitikinęs kiekvienas emigrantas lietuvis. Neužmirškime, kad kitos tautos mus vertina tik kaip kūrybingai pajėgią ir savitą tautą ir todėl turinčią teisę gyventi nepriklausomu gyvenimu. Šiam teigimui bus reikalinga naujų įrodymų. Iš kur jie atsiras, jei mes visi virsime tik kasdieninės duonos dirbėjai ir savojo pilvo vergai. Negalima egoistiniais sumetimais norėti, kad visi lygiai atliktų sunkų tremtinio karjeros kelią, kaip daugelis mūsų tą padarys, nes tokie bandymai nevieną talentą iš viso sužlugdytų, o prarastas laikas nebegrįžtų. Mūsų kūrybinei egzistencijai yra būtinai reikalinga bendra ir organizuota parama. Dažnai skaitome spaudoje, kad mokame organizuotis, atsieit, steigti organizacijas. Ar būsime tokiais laimingais, kad gelėsime pasigirti, jog mokame organizuotai darbą dirbti ir skirti grūdus nuo pelų.

Šias eilutes rašydamas nesu įgaliotas kalbėti visų profesijų ir kultūrininku vardu. Juoba, sunkiau būtų duoti konkretų planą tokiai visų kultūrininkų šalpai įgyvendinti. Kadangi dailininkų reikalai man yra kiek geriau pažįstami, todėl drįstu trumpai paliesti šios profesijos kūrėjų galimą šalpos organizavimą. Dar ir šiandien vien Paryžiuje veikia apie 100 įvairiausių privačių meno galerijų, kurios organizuoja meno parodas ir yra tarpininkai tarp menininko ir pasaulio. Už šį patarnavimą galerijos pasilaiko nuo 30 iki 50% parduodamų paveikslų kainos ir visos šios įstaigos puikiausiai verčiasi. Tokių galerijų veikla yra išganinga dailininkui, nes jį įgalina visas savo jėgas skirti menui ir iš savo profesinio darbo, neretai labai gerai pragyventi.

Pradžia visuomet sunki ir ji reikalinga organizuotos visuomenės paramos. **Reikia, kad kokis nors organizacija pradėtų akciją už dailininkų palaikymą, reguliariai perkant iš jų meno kūrinius.** Organizacija šiuos kūrinius vėliau gali parduoti suinteresuotiems asmenims, atlikdama tik tarpininko vaidmenį. **Dailininkus-grafikus galima remti jiems užsakant iliustruoti knygas, kurios vėliau galėtų būti išleistos.** Šios rūšies šalpa netampa visuomenei našta. Dailininkas šiuo keliu gali pajusti visuomenėje savo reikalingumą, o jų kūriniai atliktų tiesioginiai jiems skirtą misiją. Šis kelias lietuvį dailininką nors iš dalies įgalintų atsidėti savo kūrybiniam darbui. Šiame kontakte su visuomene, dailininko kūryboje galėtų atsispindėti lietuviškumas formos ir turinio atžvilgiu, kas skatinančiai veiktų patį kūrėją. Visuomenė nuolat ir betarpiai būtų gaivinama natūraliomis savo tautos kultūrinėmis vertybėmis. **Jaunosios kartos būtų supažindinamos per meną su lietuvių tauta ir jos praeitimi, peisažu ir augtų savų tradicijų įtakoje. Toks jaunimas būtų daug at-**

(Nukelta į 3 pusl.)

Kastytis Gliauda

Persiskiriant

Sudievu, mažoji mergaite!
Sudievu, gėlele gležni!
Pamok man balta nosinaite,
neslėpk ašarėlių žvilgsny.

Likimas sueiti mus skyrė,
likimas ir perskiria mus —
ir juntam abudu sustyrę,
kankins ilgesys neramus.

Į tolimą tolimą kraštą,
man žinomą tik iš gandų,
nešu savo sielvarto naštą,
išvargęs keleivis brendu.

Kaip keista ant mūsų planetos,
tvarkos negali čia suprast:
tiek nevilčiai skiriama vietos,
vilties nė su žvake nerast...

Sudievu, mažoji mergaite!
Sudievu, gėlele gležni!
O gal gi... tėvynės pašlaitėj
sueisim žili ir seni.

Lietuvių pasirodymai Australijoje

KUR IEŠKOTI INFORMACIJŲ APIE AUSTRALIJĄ?

Besiskirstant po platųjį pasaulį ir mūsų tautiečiams vis daugiau besidomint šiuo tolimu ir svetingu kraštu, informacijų dėliai savo laiku kreipiausi į Australijos ambasadą Paryžiuje spaudos attaché M. W. Goodwin, kuris australams įprastu paprastumu ir nuoširdumu priėmė ir gausiai suteikė medžiagos. Mano dideliam nustebimui ponas W. P. Goodwin pasirodė plačiai, giliai ir visai išsamiai susipažinęs su mūsų problemomis, jautriai mus suprantąs ir atjaučiąs.

Tai be abejo didelis nuopelnas mūsų tautiečių, kurie naujame, tremtinius priglaudusiame krašte, gražiai ir pavyzdingai pasirodė. Australijos Imigracijos Ministerijos leidžiamame biuleteny „Tomorrow's Australians“ dažnai lietuviai gražiai paminimi ir vertinami. Keletą to biuletenio numerių p. W. P. Goodwin įteikė tarp gausios medžiagos apie Australiją ir Jūsų korespondentui, kur rodomi ir aprašomi gražiai pasirodę mūsų skautai, lietuvaitės tautiniuose rūbuose tautodailės dirbinių parodėlėse, buvę tremtiniai prie įvairių darbų, kultūrinių pasirodymų ir pan. Iš biuletenio sužinojau apie lietuvio Jurgio Mikševičiaus puikius plakatus, kuriuos jis piešė Daviso taurės turnyro proga. Jis čia ir nufotografuotas. Ir t.t.

Mr. W. P. Goodwin pasidžiaugė, kad mūsų tautiečiai patenkinti Australija ir ten gražiai kuriasi. O norintiems ir besidomintiems naujuoju kraštu „Mūsų Kelio“ skaitytojams pažadėjo pagalbą — „M.K.“ redakcijai pasiųsti naujausios informacinės medžiagos, tiesiai iš pirmųjų institucijų.

Atsilankymas pas W. P. Goodwin man gyvai priminė visame pasaulyje išgarsėjusį Australijos užsienių reikalų ministerį dr. W. Evatt, kurio išrinkimas 3-čios UNO sesijos pirmininku viso laisvojo pasaulio diplomatų buvo sutiktas su didelėmis ovacijomis. Australijos atstovas, atstovas tautos, kuri dar taip neseniai pradėjo kurti ant ištremtųjų kaulų laisvą ir pilną humaniškumo gyvenimą, pirmas San Francisko konferencijoje tiesiu balsu prabilo prieš bet kokį totalitarizmą ir vergiją. Ir šitai paliko gilų įspūdį ne vien mūsų sąmonėje! O pati Australija tapo lyg dorumo bei tiesumo simboliu šių laikų diplomatinėje prekyvietėje... Be abejo, šitai bus taip pat prisidėję, kad mūsų žmonės tokiu nuoširdumu susidomėjo tolimu ir iki šiol dar nedaug tepažįstamu kraštu ir tauta.

Bendrų informacijų plačiau apie Australiją pateikiau „Lietuvių Žodyje“, š. m. 15 ir 16 Nr.Nr., tad šį kartą tenoriu nurodyti svarbesniuosius šaltinius, kurie galėtų, patarnauti besiindomaujantiems, nurodytus p. W. P. Goodwin.

Labai geras ir išsamus informacijos šaltinis, tai Australijos Informacijos Departamento išleista knyga „The Australia-Pocket book“, plačiai tiekianti žinių iš Australijos istorijos, politinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo. Knyga gausiai iliustruota, daug žemėlapių, paruošta su didžiausiu kruopštumu, net iki traukinių ir garlaivių tvarkaraščių, smulkaus kainų sužymėjimo, etc. Knygoje nematyti pigios propagandos, įprastos panašiuose europiniuose turistinio pobūdžio leidiniuose, bet konkrečiai ir galimai tiksliau supažindina skaitytoją su naujuoju pasauliu, o norintieji ten emigruoti turi maždaug apytikrį vaizdą, kas jo laukia — su visais įsikūrimo sunkumais, kietu darbu ir, pagaliau, atpildu. Knyga išleista dar tik prieš porą metų ir atvaizduoja apytikriai šiandienines sąlygas, ypač ekonominėje srityje.

Mažesnio pobūdžio leidiniai minėtini: „Immigration“, kuris vadovaujasi šūkiu — „Policy and Progress“ ir „Australia and your future“. Abu leidiniai trumpai, bet gana konkrečiai supažindina naujiuosius emigrantus su nepažįstamu kraštu. Panašaus pobūdžio labai gerai paruoštas leidinys yra pasirodęs ir prancūzų kalba: „Aperçu sur l'Australie“. Leidinukas kišeninio formato ir tiesiog nepamainoma enciklopedijėlė. Girdėti, kad numatomas išleisti šio leidinuko ir vokiškas vertimas.

Kaip žinome, mūsų tautiečių didžiuma šiuo metu yra Australijos pietuose. Apie šias sritis yra išleista tarp kitų du labai geri ir išsamūs leidiniai: „New South Wales-Australia“ ir „South Australia“.

„New South Wales“ puikiai supažindina su minimo vardo valstybe, kurios centras Sydney. Kadangi apie Sydney kuriasi ir mūsų tautiečių kolonijos centras, tai leidinys rekomenduotinas kiekvienam peržiūrėti. Atrodo, kad Sydney ir apylinkė bent pakol kas teikia pačias įvairiausias ir gražiausias įsikūrimo galimybes — tiek darbų ir uždarbių, teik klimato, tiek kultūrinės ir civilizacinės atmosferos atžvilgiais. Reikia džiaugtis, kad lietuviškosios kolonijos branduoliai kaip tik užsimezgė Sydney mieste ir netoli jo — Bathurst'e.

Antrasis leidinys supažindina su pietinės Australijos sritimis, kurios centras — naujas ir modernus miestas Adelaide. Pietinė Australijos sritis norima apgyvendinti naujaisiais emigrantais, kurių čia laukia neribotos darbo galimybės naujai pradėtose eksploatuoti kasyklose ir kitose pramonės srityse. Nemaža dalis mūsų tautiečių pagal 2-jų metų darbo sutartis ir yra nukreipti į tas, reikia pasakyti pačių australų nelabai mėgiamas, sritis.

Australai leidžia daug iliustruotų liuksusinių leidinių, skirtų savo krašto propagavimui ir visų sričių gyvenimui nušviesti. Mūsų tautiečiams būtų įdomesni „Cities in the Sun“ ir „South-West Pacific“, kurie pasirodo reguliariai ir pateikia naujausias informacijas. Didžiuma straipsnių skiriami ekonominiams klausimams. Jei kam sunkiau šiuos leidinius pasiekti (kaip man tvirtino, jie randami kiekvienoje didesnėje vokiečių bibliotekoje ir skaitykloje), tai visai nesunku bus surasti specialų „Continental Daily Mail“ numerį, Tuesday September 21 1948, kuris ištisai skiriamas Australijai. Šis numeris pateikia daug išsamių visokiais klausimais straipsnių, žinomų britų ir pačių australų specialistų paruoštų, gausiai iliustruotų. Prie numerio yra ir didelis vaizdus Australijos žemėlapis („M. K.“ buvo jį atspausdinęs).

Tai būtų svarbiausi ir lengviausiai mums prieinami šaltiniai, liečią pačius aktualiausius ir mums rūpimus klausmus. Apie mums mažai pažįstamą Australijos kultūrinį gyvenimą teko susipažinti su J. R. Fraser straipsniais, bet apie tai kitą kartą.

Z. U.

Odontologijos daktarė - Aurelija Pimpytė

Gimė 1925 m. liepos mėn. 12 d. 1943 metais baigė valstybinę gimnaziją Kėdainiuose. Tais pačiais metais pradėjo studijas Kaune. 1944 metais karo audra atbloškė į Vokietiją, kur 1946 metų pradžioje įstojo į Bonnos universitetą, medicinos fakulteto odontologijos skyrių testi studijas. 1948 m. liepos mėn. baigė odontologijos skyrių ir įgijo dantų gydytojos diplomą. Su dideliu pasiryžimu tęsė studijas toliau. Parašė disertaciją „Der Mundzahn und Kieferbereich im Licht der funktionellen Embryologie und Frühentwicklung des Menschen“, garsių mokslo vyrų priežiūroje — prof. dr. Bolters ir prof. dr. Korkhaus ir šių metų birželio mėn. 3 d. išlaikiusi doktorantės egzaminus, įgijo odontologijos daktaro laipsnį. Tai jauniausioji daktarė iš 16 daktarų, įgijusių Bonnos u-te doktoratus.

Džiaugdamiesi dr. Aurelijos Pimpytės pasiektais mokslo laimėjimais, tikime, kad naujoji daktarė su ne mažesne energija ir pasiryžimu, grįžusi į laisvą Lietuvą, pasitarnaus mūsų tautiečių gerovei. O išvykstant dr. A. Pimpytei į Ameriką linkime geros sėkmės.

Š.

SKAUTIŠKUOJU TAKU

Redaguoja vyr. sktn. A. Krausas

Skautų atstovė Norvegijoje

SKAUTININKIŲ KONFERENCIJA

Šiomis dienomis įvyko Norvegijoje, Oslo mieste tarptautinė skautininkių konferencija. Į ją buvo paskirtos 4 skautininkės lietuvaitės vykti. Dėl emigracijos trys išvyko į Ameriką ir tik vyr. sktn. L. Čepienė, atidėjusi kelionę į Ameriką, išvyko per Daniją vykdama turėjo progos susitikti su įvairių tautų atstovais ir ginti mūsų tautos reikalus. Ypač teko paaiškinti šių dienų mūsų tautos likimą ir jos kovas dėl laisvės.

Pakeliui užsuka pas Danijos skautes, užmezga glaudžius ryšius. Danijos skautės turi dvi sąjungas: žalią ir mėlyną. Žalioji sąjunga yra kartu ir K.F.U.K. (YMCA), kurios globėja — princesė Ingrid. Danijos skautės turi savo gerą biurą, tiekimo skyrių su turtinga krautuve, turi savo spaudą ir prityrusias instruktores.

Šiais metais gegužės 4 d. suėjo šiai sąjungai 30 metų. Ta proga susilaukė daug sveikinimų ir dovanų. Ta proga mūsų Seserijos atstovė įteikė lietuviškos skautiškos spaudos. Su danių skaučių pagalba, daug kliūčių nugalėjusi vyr. sktn. L. Čepienė išvyko į Oslo. Apie konferencijos eigą ir jos nutarimus parašysime kitą kartą.

VĖL EIS SKAUTŲ AIDAS

Birželio mėnesį vėl pradės eiti Skautų Aidas, kurs dėl pinigų reformos buvo sustojęs Vokietijoje. Naujai leidžiamas Skautų Aidas pasirodys Kanadoje, Toronto mieste. Iki metų galo Kanadoje kainuos 1 doleris. Užsieniui sąlygos dar nepaskelbtos. Montrealy pasirodė lietuvių skautų laikraštis „Budėk!“

ANGLIJOS LIETUVIŲ SKAUTŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiomis dienomis sktn. R. Spalis šaukia lietuvių skautų suvažiavimą-sąskrydį Anglijoje. Tam reikalui jau smarkiai ruošiamasi ir rūpinamasi gauti suvažiavimui reikiamą palapinių skaičių. Džiugu, kad mūsų broliai Anglijoje turės progos suskristi krūvon ir aptarti savo reikalus.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Neseniai Donoperteiche prie Detmoldo įvyko vokiečių skautų kelių dienų stovykla, kurion buvo pakviesta paskirtą dieną ir kitų tautybių skautai. Dalyvavo be vokiečių anglų, lietuvių, latvių skautai. Blogas oras labai trukdė įvykdyti programą.

VYRIAUSIAS SKAUTININKAS VYKSTA ANGLIJON

Šiomis dienomis Vyriausias Skautininkas vyksta trims savaitėms Anglijon, kur susipažins su skautiškuoju veikimu.

IŠVYKSTA AUSTRALIJON

„Apačų Vadas“ jau išvyko pereinamojon stovyklon į Münsterį. Jis keta greit apleisti Europą ir kurti naują gyvenimą saulėtoje Australijoje.

K.

Dillingenas - DP pereinamoji vietovė

— Šiame Švabijos miestely yra dvejos kareivinės ir abejose yra įsikūrusios DP stovyklos: vienose gyvena lietuviai, kitose ukrainiečiai. Bevykstant emigracijai per pirmąjį šių metų ketvirtį abidvi stovyklos buvo gerokai praretėjusios ir vietos vokiečiai buvo ėmę kelti balsą, kad kareivinių patalpos būtų užleistos jiems.

Praėjusią savaitę kareivinių klausimas buvo svarstytas miesto tarybos posėdyje. Jame butų valdybos pareigūnai pareiškė, jog amerikiečių karinės valdžios nuspręsta Dillingeną laikyti DP pereinamąja vietove, ir jų čia tol bus, kol DP būsią iš Vokietijos išemigruoti.

Praretėjusios DP stovyklos užpildomos atkeltaisiais iš kitų, likviduojamų stovyklų. Pas lietuvius, kaip jau žinoma, atkelta iš Neuburgo, Rebdorfo ir Rothenburgo o. T.

BALTŲ DIENOS ŠVEDIJOJE

Dauguma baltų tremtinių šį rudenį susilauks penkerių metų sukaktį Švedijoje. Sąryšy su tuo latvių ir estų tautiniai fondai projektuoja š. m. rugsėjo mėn. surengti baltų savaitę su koncertais, parodomis, referatais ir p., kur bus parodoma, kas visose srityse nuveikta tremties metu.

NAUJAS SELIGENSTADTO LIETUVIŲ KOMITETAS

Gegužės 22 d. išrinktas naujas Seligenstadto lietuvių stovyklos komitetas kurį dabar sudaro: 1) Kun. S. Šantaras, 2) A. Zakis ir 3) A. Tamošiūnas.

(S-tis)

Nelauk, kol išeis - jau dabar užsisakyk LIETUVOS ISTORIJĄ!

„Nuoširdumo atmosferoje..."

MŪSŲ BENDRADARBIO PARYŽIUJE IŠ KETURIŲ KONFERENCIJOS

Visada oficijoziniai nuosaikus ir santurus „Le Monde" neišlaiko ir neįprastai riebiomis raidemis skelbia: „Dans une atmospère de cordialité et de confiance la conférence des Quatre a adopté l'ordre du jour"...

Puiki nuotaika! Net Vyšinskis šypsojosi... O per balių pas Prancūzijos Prezidentą poniai Bevin ir į ranką takštelėjo! „Le Monde" iš džiaugsmo nebesusilaiko ir vedamajame daro išvadas, ar tik, pagaliau, nebus einama prie visuotino pokario problemų sprendimo? Bet klaustuką ir „Le Monde" padeda...

Keturių konferencija — jau istorinis faktas. Gegužės 23 d. žurnalistų, filmininkų ir fotoreporterių sutikti vienas po kito atvyko Acheson, Schuman, Bevin ir Vyšinskis. Pastarasis, kaip ir visada, paskutinis išsirito iš amerikoniško modelio Zis-še, ir Maskvoje turima puikių automobilių...

Įdomiau buvo stebėti Acheson, kuris oficialiai pirmą kartą Paryžiuje. Po rūsčiai rimto Marshallo, Acheson daro „svietiškesnio" diplomato įspūdį: elegantiškas, su malonia šypsena, jis patraukė tuoj pat Paryžiaus dėmesį, sako, kad nemažiau ir ponių. Kukliausias iš visų Schumanas. Jis neturi liuksusinio automobilio, kukliai važinėja prancūziškų „volkswagen" 15 CV Citroën, tarytum tai būtų eilinis kontoros tarnautojas. Ši Schumano savybė sužavėjo mases amerikiečių, bet jis kuklus ne dėl reklamos, toks jau žmogus. Viengungis, dažnai valgo pirmam pakliuvusiam restorane, o kai buvo premjeru, tai ir miegoti namo dažnai negrįždavo, o prisnusdavo kareiviškoje lovoje viename Parlamento kambaryje. Sekmadieniais jis pėsčias eina į bažnyčią, dažniausiai į Notre Dame.

Nepiktą ir gana simpatingą Bevin teko daug kartų stebėti UNO 3-sios sesijos metu 1948 rudenį. Kaip prisimename, anuomet jis išdrožė šaunią kalbą ir „misteriui" Vyšinskiui gana proletariškai dėstė reikalus taip, kaip jie ištiesų atrodo. Visiems buvo įdomu, kaip jis šį kartą susitiks su Vyšinskiu. Bet iniciatyvą paėmė pastarasis. Paskutiniuoju atvykęs, Vyšinskis pirma pakratė ranką Schumanui kaip šeimininkui ir plačiai šypsodamasis pasveikino Achesoną ir Beviną. Iš to ir kilo toji „nuoširdumo ir pasitikėjimo atmosfera"...

Foto reporteriams puolant tai prie vieno tai prie kito delegato, blikčiojant šviesoms, atidarymui skirtos „5 minutės" šabloniškoje ir įprastoje nuotaikoje netruko praeiti. Netrukus „durys užsidarė" ir už jų prasidėjo, jei ne likiminė, tai jau tikrai ne eilinės svarbos konferencija, kaip matome tam tikroje „atmosferoje", kuri, tačiau, jau po kelių dienų nyko kaip miražas...

BAR „AMERICAIN" IR INFORMACIJA

Konferencija vyksta Sagan rūmuose, Malakoff alejoje, netoli Etoile. Rūmai priklauso Napoleono „diktatoriaus" Taleyrando anukei, kuri šiuo metu gyvena, berods New Yorke. Konferencija pusiau slapto pobūdžio. Kiekviena delegacija duoda pranešimus specialiose spaudos konferencijose, kurias amerikiečiai duoda „Crillon" ir britai „Bristol" viešbučiuose, o prancūzai — Quai d'Orsay. Rusai kviečiasi tik nedaugelį žurnalistų į savo ambasadą, kur draugas Pavlov „aiškina" Vyšinskio šachmatinius ėjimus. Pavlov 1946 m. Taikos konferencijose tekalbėdavo rusiškai, o dabar pirmą kartą prabilo angliškai. Gal tai prie „nuoširdumo" nuotaikos, o gal tik dabar tą kalbą pramoko, nes kasdien jam tenka ginčytis su anglais ir amerikonais dėl kai kurių žodžių ištarimo ir dėl prasmės... Laikraščiai rašo, kad Pavlov pasinešęs į filologiją su aiškiu tikslu praturtinti Šekspyro kalbą... Pirmoje spaudos konferencijoje Pavlov patvirtino, kad „rusų delegacija nėra pesimistiškai nusiteikusi"...

Įdomiausia „Crillon" konferencijose, kurios pavadintos „bar americain". Konferencijos dažnai vyksta „cocktail laiku", jose dalyvauja visa armija iš viso pasaulio kampų suplaukusių žurnalistų. Daug veidų matytų UNO konferencijoje — tai keliaujantys „foreign" korespondentai, buvoję Jaltos, Teherano, Maskvos, Casablanca, Potsdamo ir visose istorinėse konferencijose. Jie ramiai gurkšnoja Wyske ar Gin-fizz ir nesivaržydami stato pačius fantastiškiausius klausimus. Kai pamato savo tarpe didelę diplomatinę „žuvį", jie nesivaržo takštelti per petį ir tiesiog suktu klausimu išprovokuoti, nors „kalbėtojai" labai santurūs, ypač šį kartą. Mat ši kartą konferencija „dviejų" dalių: slapto pobūdžio, apie kurią dar duodama šiek tiek žinių ir „privatūs pasikalbėjimai", apie kuriuos visiškai nieko nesakoma. Šie „pasikalbėjimai", be abejo, yra patys reikšmingiausi.

Susirinkusieji „Bar americain" konferencijose nors iš žemės iškasa klausimus ir kalbėtojai dažnai „išplepa" po porą valandų...

TRYS IR VIENAS

Taip besiknaisiodami žurnalistai sužino daug dalykų ir maždaug konferencija nebetenka „slaptumo". Atrodo, kad ten nėra snaudžiama, o vyksta gyvo pobūdžio pasišnekėjimai, dėl kurių ne Syrijos delegatui Fary el Choury nebesusirastų pagundos užmigti, ką jis ramiai sau leido per vieną Vyšinskio kalbą pereitos UNO sesijos metu. Štai keletas būdingesnių smulkmenų.

Acheson pareiškia, kad bent kar-

(Nukelta į 4 psl.)

Ponui „Mūsų Kelio" Redaktoriui

Malonėkite, p. Redaktoriau, paskelbti Jūsų ved. laikraštyje šią viešą mano padėką.

Man rengiantis emigruoti į USA, kelių asmenų buvo duotas apie mane piktas pranešimas, kad aš esu komunistas ir chroniškas alkoholikas. Prieš sėdant į laivą asmenims, kurie padėjo man dėl tų kaltinimų pasiteisinti, reiškiu viešą nuoširdžią padėką:

1. USA vice-konsului Murphy, NCWC darbuotojui p. Tucci ir kitiems USA pareigūnams, kurie emigracinę bylą nuodugniai ištyrė, atnaujino ir patenkino.

2. IRO Sub-Area Kassel Welfare vadovui p. Rodgers ir Supply vadovui dipl. inž. Bobrowski, davusiems man atitinkamus pažymėjimus, kuriais remiantis mano reikalas buvo atnaujintas.

3. Kassel-Matenbergo stovyklos vadovui dr. Baltrukėnui, LTB komiteto pirmin. dipl. inž. Petkevičiui, Welfare vadovui p. Miecevičiui, gimnazijos direkt. p. Košiui, klebonui kun. Kulveliui, kapel. kun. Jokubavičiui, buv. DP policijos vadams p. p. Falkowski ir Klygiui ir ligoninės vadovui dr. Geldnerienei, parėmusiems mane teisingais pažymėjimais.

4. Gieseno Universiteto Klinikos daktarams, ištyrusiems mane alkoholizmo atžvilgiu.

5. „Mūsų Kelio" Redakcijai ir jos bendradarbiui P. E. Šulaičiui, teisingai įvertinusiems spaudoje mane ir mano švietimo ir kit. darbus. Šioji korespondencija taip pat buvo panaudota ginant mano reikalus.

6. Kassel-Mattenbergo stovyklos gyventojams, ypač col. mokytojams, kurie pasmerkė skundėjus, širdingai mane užjautė ir parėmė moraliai.

7. Mano bičiuliams p. p. Bereišai Jonui, dipl. inž. Ilekiui Alfonsui, Sirtautui Albinui, Jasiukevičiui Jonui ir Jakštui Stasiui, tvirtai įtikinusiems Amerikos Konsulą, kad aš joks komunistas.

Aiškinimas ir tyrimas Butzbach'e tęsėsi 3 savaites ir 3 savaites Grohn'e. Šio neteisingo apkaltinimo, vargo ir netikrumo kaltininkai yra Kassel-Matenbergo DP policijos tarnautojai p. p. Vaičjurgis, Šimonėlis ir Dobrovolskis Jonas.

Ta pat proga atsisveikindamas su mielais mattenbergiečiais, dėkoju visiems už malonų bendradarbiavimą, tvarkant stovyklos reikalus ir organizuojant kultūrines įstaigas, linkiu visiems be kliūčių emigruoti ir vėliau grįžti į mūsų laisvą nepriklausomą Lietuvą.

Teikitės, p. Redaktoriau, priimti mano aukštą pagarbos pareiškimą.

Dipl. inž. St. Skurvydas,
buv. Kasselio Gimnazijos direktorius, LTB Komiteto pirmininkas ir stovyklos inžinierius

Brehmen-Grohn, 1949 m. birželio 6 d.

Įvairios žinios

● **Buvęs JAV užsienių reikalų ministeris E. Stettinius pareiškė, kad Sovietų Sąjunga Jaltos konferencijoje padariusi daug daugiau nuolaidų, negu JAV ar D. Britanija. Savo straipsnyje, įdėtame „Look" žurnale, ministeris rašo, kad prez. Rooseveltas Jaltoje niekuo nenusileidęs rusams. Jei dabar iškyla sunkumai, tai jie yra ne iš tų susitarimų sudarymo, bet dėl Rusijos tų susitarimų neįvykdymo. Jei Jaltoje, sako Stettinius, 1945 m. nebūtų susitarta, rusai būtų veržęsi pro šiaurinę Kiniją ir karas būtų užtrukęs. (UP)**

● **Prezidentas Trumanas vietoje pasitraukusio Royall, paskyręs karo ministeriu, Gordon Gray, North Carolina laikraščio leidėją. Šį paskyrimą dar turi patvirtinti Senatas. (AP)**

● **Indijos daliniai užėmė Sikkim valstybę kalnuose, prie Tibeto, kad galėtų išvengti bruzdėjimo. (UP)**

● **Floridoje trys plėšikai buvo užpuolę vieną klubą. Įėję į vidų jie pirmiausia pradėję šaudyti virš svečių galvų. Baro šeimininkas puolė vieną banditą, o padavėjas nušovė kitą. Trečias, prisidengęs moterimi, paspruko. (AP)**

● **Jei prasidėtų atominis karas, tai reikia: 1. mėginti prisidengti — pasislėpti slėptuvėje, giliame rūsyje, požemio traukinio urve. 2. Jei nėra tų dalykų, gulk į griovį ir kuo nors prisidenk — lietpalčiu, paltu, net ir pirštinės galinčios apsaugoti nuo radijo aktyvių spindulių, dulkių ar lietaus, kurie kristų. 3. Gulėk ten tol, kol sustos „lietus lyti". Jei „nelyja", pasilik slėptuvėje bent 5 ar 10 minučių, kol praeis spinduliavimo intensyvumas. 4. Imk dušą, nusiplauk gerai muilu 3 ar 4 kartus, kad neliktų veiklių radijo medžiagų. Ypač žiūrėk plaukus, rankas, panages. Atsikratyk visų drabužių, kuriuos tuo metu nešioji. 5. Apleisk tą sritį, kol radijo specialistai pasakys, jog toji sritis yra saugi. 6. Kreipkis į daktarą ar radijologinį gynybos patarėją, kad pasakytų, ar esi visai saugus. Šie visi nurodymai išleisti atskira brošiūra JAV kariuomenei naudotis. (UP)**

● **JAV rūmų atstovas Lodge pasiūlė, kad JAV informacijų tarnyba efektingiau kovotų su komunistų propaganda subsidijuojant svetimų kraštų spaudą ir radiją. Jis siūlė siųsti užsienin amerikiečių „propagandos misijas", kad sustiprintų proamerikiečių jausmą. Anot jo, reikia imtis agresyvinės politikos, nes vien ginantis negalima laimėti. (UP)**

● **Daily Mail reporteris praneša, kad esą surinkta nemaža slaptų dokumentų, kurie įrodysią, jog Lavalis, kuris buvo nuteistas mirties bausme už bendradarbiavimą su vokiečiais, yra nekaltas. Laukiama dokumentų paskelbimo ir bylos atnaujinimo, nors žmogus jau ir miręs.**

● **Amerikiečių ambasados kalbėtojas Romoje griežtai atmetė Maskvos radijo pranešimą, kad JAV įrengiančios karines bazes Sicilijoje. Italijos užs. reik. ministerijos kalbėtojas taip pat paneigė šią Maskvos žinią. Pagal Maskvos pranešimą, tokios bazės būsiančios Pelagoso ir Lampeduso salose. (AP)**

● **Suomijos užsienių prekybos delegacija išvyko į Maskvą deretis prekybos reikalais. (R)**

● **D. Britanijos geležinkelių streikas virsta kraštui didele ekonominė našta ir kelia pavojų.**

● **D. Britanija vėl nusprendė leisti „ribotą" ginklų gabenimą į arabų kraštus jų „vidaus saugumui" palaikyti. Nors dar nesą oficialiai tai patvirtinta, tačiau duota suprasti, jog Egiptas, Saudi Arabija, Transjordanija, Irakas ir Libanas gali jau gauti tam tikrų ginklų ir amunicijos. (BBC)**

● **Juo toliau į mišką, juo daugiau medžių. Juo labiau aiškinama špionažo veikimas JAV, juo labiau išryškėja Sovietų NKVD veikla Amerikoje. Kaip bus šis tinklas išaiškintas ir kaip toli jis nuves, dar sunku pasakyti.**

● **Trečiadienį Züricho bankas Šveicarijoje už 100 DM mokėjo 65 šv. frankus, arba 16 dol. DM kursas kyla.**

SOVIETŲ ŠNIPŲ TINKLAS AMERIKOJE

AP iš Washingtono praneša, kad E. Brentley, save vadindama komunistų kurjieriu, nurodė, jog britų žvalgybos tarnautojas New Yorke C. Belfrage, kaip kurjierių skyriaus narys, perdavęs Sovietams informacijas. Ji nurodė dar kitus 6 JAV vyriausybės tarnautojus, kurie irgi teikę informacijas Sovietams.

Šnipų medžiotojai Amerikoje pareiškę, jog tie asmenys greit iškilsią viešumon. Tarp jų būsią aukštų sovietų pareigūnų, kurie karo metu norėjo išvogti karines paslaptis iš lėktuvų gamybos įmonės Buffale, NY. Pareiškimą padaręs tas tarnautojas, kurį norėta įtraukti į komunistų šnipų tinklą. Tačiau jis susisiekęs su amerikiečių kontra žvalgyba ir anuos nuvedęs į klaidingus kelius. Toje aferoje dalyvavę Sovietų užpirkimo misijos aukšti pareigūnai. (NYHT)

Kultūrininko tragizmas tremtyje

(Atkelta iš 2 pusl.)

sparesnis nutautėjimui. Tokio plano realizavimas jokios organizacijos nepastatytų į nuolatinės šalpos padėtį, o priešingai galėtų išaugti į finansiniai pajėgią kultūrinę organizaciją, kuri savo tikslu turėtų siekti ne pasipelnijimo, bet kultūros ugdymo. Tokia organizacija turėtų būti pasaulinė ir užsakymų bei užpirkimų forma remti lietuvius dailininkus, gyvenančius bet kuriame pasaulio krašte. Esu tikras, kad nevienas dailininkas tokios paramos dėka galėtų išsilaikyti kaip dailininkas ir kartu prasiskinti sau kelią kitose tautose ir kitų tautybių dailininkų tarpe, be žalos mūsų kultūriniam palikimui. Blogiausiai, kad tokios organizacijos, kol kas neturime. Jau dalis jaunesnių dailininkų susirišo įvairiomis darbo sutartimis ir jų mažiausiai vieni ar dveji metai yra palaidoti. Tačiau yra dailininkų, kurie sutartimis nesaistomi, o kiti dėl amžiaus ribos negalės sutartimi susirišti, jie bus priversti gyventi Europoje. Darbo sąlygų nesudarius, **vieną dieną mūsų kūrėjai pateks į senelių prieglaudas, o jų kūrybinis palikimas atiteks kraštams, kuriuose jie gyvens. To pasekmėje liksime dar kartą, dvasia apiplėšti.** Šiems dailininkams teiktina pirma ir neatidėliotina parama. Be intensyvaus Europos meninio gyvenimo pats pragyvenimo standartas yra žemesnis, tuo pačiu bet kuri parama yra įmanoma lengviau vykdyti. Būdami europiečiais negalime Europos išleisti iš akių, nes kūrybiniam pasaulyje Europa nėra mirusi.

Reikia manyti, kad ir kitų profesijų kultūrininkai galėtų būti planingai remiami kad ir per sunkiai gimdomą Kultūros Fondą. Mūsų kultūriniam nepriklausomumui tai yra būtenybė ir tik per ją mes tikrai garbingai sugebėsime išsikovoti vietą laisvų tautų tarpe ir grąžinti nepriklausomybę gimtajai žemei. Būtų nepaprastai džiugu, kad brolis ir sesuo visuose penkiuose kontinentuose sunkiai uždirbtu skatiku, savo didžiųjų dvasinių pajėgų dėka, neatsisakytų statyti šį nemirtingą mūsų tautai kovos paminklą.

Mūsų akys krypsta į užjūrio brolius Amerikoje, kurių organizuotumas įgalino mus išsilaikyti fiziškai ir kurių protas bei širdys, tikimės, **išgirs lietuvių kultūrininką, neleisdami tragiškai jam žūti ir nusinešti į kapą vertybes, kurios buvo tautos amžiais ugdytos laisvės kovai laimėti.**

Spaudos Platintojams pranešimas

L.T.Ž.Ū.D. Sąjungos Centro Valdyba praneša visų Sąjungos skyrių valdybų ir mūsų išleisto leidinio „LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS ir STATISTIKA" platintojų žiniai, kad minimo leidinio kaina (6 DM kietais ir 5 DM minkštais viršeliais) galioja ir toliau, pagal pirmąjį mūsų pranešimą šiuo reikalu.

Visais knygos užsakymo ir atsiskaitymo reikalais kreiptis į **L.T.Ž.Ū.D. Sąjungos Centro Valdybą, Schwäb. Gmünd, Bismarck Kaserne, D.P. Litauisches Lager.**

L.T.Ž.Ū.D. Sąjungos Centro Valdyba

Leidžiama „Lietuvos Istorija"

STOKIME VISI Į TALKĄ ŠIĄ BRANGIĄ KNYGĄ UŽSIPRENUMERUODAMI

ADOLFO ŠAPOKOS redaguotas veikalas LIETUVOS ISTORIJA, turįs per 700 psl., gausiai iliustruotas, trimis spalvotais žemėlapiais, gerame popieriuje, įrištas kalenkoro viršeliais, mūsų leidžiamas išeina 1949 m. rugpiūčio mėnesyje. Pusė gamybos darbo jau atlikta. Prenumeratoriams kaina 16.— DM.

Užsisakymo sąlygos:

LIETUVOS ISTORIJA užsisakoma individualiai leidykloje ligi 1949 m. birželio 15 d., įmokant nemažiau kaip 10.— DM Pinigai siunčiami pašto perlaida.

Prenumeratorius, atsiuntęs 10.— DM, tuo pačiu įsipareigoja likusias 6.— DM atsiųsti ligi liepos 15 d.

Užsakymai gali būti siunčiami ir grupėmis, pridedant užsakytojų sąrašą su pilnais adresais.

Ligi LIETUVOS ISTORIJOS išleidimo dienos, kiekvienas pilnai užsimokėjęs prenumeratorius, leidykloje betarpiai užsisakęs knygų, gaus 25% nuolaidos nuo visų mūsų leidyklos leidinių.

Leidykla įsipareigoja emigracijos atveju visiems pilnai užsimokėjusiems prenumeratoriams LIETUVOS ISTORIJĄ atsiųsti į kiekvieną pasaulio valstybę, jei užsakytojas išvykdamas paliks savo adresą.

Nedelsdamas paremk šį didelį darbą. Tebūnie dar vienas svarbus įnašas mūsų tautos lobynan. UŽSISAKYK IR KITUS PARAGINK!

Leidykla PATRIA
FELLBACH b. Stuttgart
Schwabstr. 105, Tel. 5 07 26

Redakcija straipsnius taiso bei trumpina savo nuožiūra ir nesunaudotų rankraščių nesaugo. ● Už skelbimų turinį redakcija neatsako. ● Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai bei pranešimai iki 10 petito eilučių — 5,- DM, toliau už kiekvieną eilutę po 50 pf. ● Paieškojimo skelbimai privalo būti apmokėti už kiekvieną paieškomą asmenį po 1,- DM. ● Už skelbimus ir paieškojimus pinigai siųsti kartu su tekstu. ● Platintojai už surinktą prenumeratą ir parduotus paskirus numerius gauna 10% nuolaidos. Laikraščio grąžinimai vengtini. ● Prenumeratos mokestis su pašto ir ekspedicijos išlaidomis vienam mėnesiui 3,- DM, užsienyje 4,- DM. Paskiro Nr. kaina 0,40 DM.

Printer: Verlagsanstalt Manz, Dillingen/Donau. — Population to be served: 20.000.

MŪSŲ KELIAS

Išeina trečiadieniais ir šeštadieniais

Dillingen a. d. Donau, Kapuzinerstr. 16

Vyr. Redaktorius Al. Laikūnas
Redaktorius A. Musteikis

Lithuanian Newspaper „OUR WAY", Semi-Weekly. Authorized by EUCOM HQ, Civil Affairs Division. Authorization No. MISC 413. Circulation 4000.

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Europos ūkis ir tikrenybė

Dar karo metu garsiai skelbta planai ir projektai ūkiui atstatyti visame pasaulyje. Jie buvo grindžiami laisva idėja, paremta gera žmonių valia. Ypatingai J.A.Valstybės užsimojo įgyvendinti laisvą tarptautinę prekių mainų sistemą. Tuo keliu jos viską darė ir dabar daro: Skolijimo ir Nuomojimo įstatymo klauzulės, tarptautinių kredito institucijų įkūrimas, tarptautinės prekybos organizavimas. Kertiniai akmens padėti Bretton Woods 1944 m. susitarimuose. Tenka pabrėžti, kad J.A.Valstybės ir dabar tęsia savo politiką ūkio srityje, nepalaujamai siekdamos tuos tikslus įgyvendinti. Žinoma, jos siekia savo tikslų demokratiniais metodais, todėl daug kur joms nepavyksta, atsiranda kliūčių, jos nebando šalinti kitais, negu demokratiniais, būdais, nors tos kliūtys dažnai būna totalistinių režimų pastatomos. Aplamai, visi planai buvo paremti plačiu tarptautiniu ir pasauliniu ūkių bendradarbiavimu ir nevaržoma laisve. Ūkio klausimų sprendimu manyta pašalinti ir aštrias politines problemas. Bet kokia tikrenybė?

Tik karui pasibaigus sovietai savo įtakos sferą atitvėrė nuo laisvojo pasaulio geležine uždanga, pro kurią ne tik prekės negali praeiti, bet ir laiškas bei radijo banga. Tame rezervate sovietai tuojau ėmė sudarinėti dvišales prekybos sutartis (nors Skolijimo ir Nuomojimo įstatymu jie buvo pasižadėję laikytis daugiašalių sutarčių sistemos). Neturėdami ryšio su kultūringu vakarų pasauliu, sovietai merdi savo primityvume ir verčia kitas pavergtas tautas nusmukti iki rusų lygmens. Laisvasis pasaulis jau pradėjo protestuoti prieš tokias rusų prievartos priemones. Mat, Rusija turi milžiniškus žaliavų šaltinius, bet ūkinė jų sistema, nesugebėjimas ir žmonių dvasios absoliutinis pavergimas — prievarta laiko beveik dešimtadalį žmonijos skurde ir grasinime. Laisvasis pasaulis paliko vienas sau tvarkytis.

Vakarų Europa, palyginti, greitai atsigauna, nes turi reikalingas sąlygas. Tiesa, čia ūkis dar greičiau atsigautų, jei jis galėtų bendradarbiauti su rytais. Tuo tarpu Europoje sanavimo priemone tėra Marshallio planas. Jis veikia stebuklingai gerai, nes ir nuskurdusi Vokietija savo krautuvių languose turi geros tekstilės, amerikinio muilo, kavos, rūkalų, lengvai ir laisvai galima pirkti maisto produktų.

Kad ūkis stovėtų ant sveikų kojų, reikia vieningai ir ištisai tvarkyti tris kertinius ūkio akmenis: g a m y b ą, p a s k i r s t y m ą ir v a r t o j i m ą. Gamybai reikalinga žaliava, darbo jėga ir pagalbinės priemonės. Paskirstymas yra dvejopas: prekių ir perkamosios galios. Jei prekių paskirstymo kliūtys yra suprantamos ir lengviau šalinamos, tai perkamosios galios teisingas paskirstymas visur sukelia sunkių problemų: tai uždarbių problema, lyginant su pragyvenimo išlaidomis. Pagaliau ir vartojimas yra būtinai ir ankštai susietas su pajėgumu pirkti. Čia susiduriama su socialiniais klausimais, tautos gerbūviu ir jos kultūriniu lygiu.

Pokarinis Europos ūkis, lygiai kaip ir pasaulinis ūkis, eina ne tais keliais, kuriuos numatė ūkio ekspertai savo gausiuose kongresuose. Teoriškai planai buvo gerai parengti, tik kliūčių susidarė žymiai daugiau, negu buvo numatoma ir jos žymiai sunkiau nugalimos, negu manyta. Didžiausios kliūtys pasirodė esančios paskirstymo srityje. Čia paminėtina: valstybės įsikišimas į užsienio prekybos vedimą bei jos perėmimas, prekyba dvišalių susitarimu, devizų varžymas, valiutų brangumas, laipsniuoti devizų kursai, trūkumas laisvos devizų prekybos. Minimos kliūtys iki pat šiol tebeveikia, ir niekas jų nepajėgia pašalinti. Dabar girdėti, kad ūkio specialistai ir ūkio galybės rūpinasi tas kliūtis pašalinti. Bet pirma reikia sukurti sąlygas. Juk negalima namus pradėti statyti nuo stogo, bet visada nuo pamatų. Paminėtinos trys sritys, kurios laukia būti sutvarkomos: valiutų išlyginimas ir stabilizavimas, muitų suderinimas ir teisinių prekybos kliūčių koregavimas pagal šių laikų reikalavimus.

Apie valiutų sutvarkymą buvo rašyta atskirai, todėl čia tenka paminėti muitus bei prekybos sąlygas ir techniką. Muitai visur tebėra savo senose pozicijose, nors buvo manyta, kad po karo, siekiant laisvos prekybos tarp valstybių, muitai turės savo reikšmės netekti ar visai išnykti. Tiesa, tarp BeNeLux kraštų jau pasiekta muitų unija, Prancūzija su Italija siekia to paties, bet kiti kraštai nelinkę eiti prie muitų nušalinimo. Keista, kad ir didžiosios galybės, Anglija su J.A.Valstybėmis, neduoda pavyzdžio ir laikosi senosios sistemos. Atrodo, kad muitų kliūtis dar ilgai bus nenugalėta ir trukdys tikrai laisvą prekybą.

Dvišalė prekyba yra prievartinė prekyba. Todėl ji labai patinka sovietams ir jų puoselėjama. Kita vertus, valstybinėje sovietų sistemoje kitaip ir negalima. Sovietai savo dvišalėse sutartyse numato prekių kontingentus, kuriuos būtinai reikia įvykdyti. Gali atsitikti, kad kitas kraštas tas pačias prekes galėtų parduoti žymiai pigiau, bet sutartis lieka sutartis, ir sovietų kontingentą reikia nupirkti, nes kitaip ir antroji pusė nebevykdys savų įsipareigojimų. Visai kas kita — daugiašalės prekybos sutartys. Čia kiekviena šalis laikosi sutarties nuostatų ir prekiauja jos ribose laisvai su visais partneriais. Prekių apyvartų ir devizų išsilyginimas čia įvyksta laisvai ir automatiškai. Visu rūšių socialistų pastangos išplėsti valstybės įtaką į ūkio apyvartą taip pat kliudo greitą ūkio pakilimą. Naujieji socialistai, kurie atmeta marksizmą, jau yra žymiai toliau pažengę už marksizmo šalininkus ir pripažįsta laisvą ūkio plėtojimąsi. Tik laisva ir daugiašalė prekybinė sistema tegali tiksliai nustatyti rinkos reikalavimus ir juos patenkinti, kartu išplečiant ir prekių mainų santykius. Kadangi į prekybinius santykius būtų įtraukta ūkiškai patys pajėgiausi kraštai, tai bendras tautų ūkinis lygis turėtų pakilti. Ne tik didžiosioms, bet ir mažosioms tautoms ūkinis pakilimas yra būtinas, jei jos nori išlikti gyvos ir pajėgios savo tautinius reikalavimus apginti bei išlaikyti.

Dr. S. T.

BALFo Pirmininkas įsitikino

TREMTINIAI IŠ LUISIANOS PERKELIAMI Į GERESNES SĄLYGAS

„Aš aplankiau mažiausia 30 šeimų 100 mylių aplinkoj apie New Orleaną. Dauguma iš jų dirba cukraus plataciose. Aš apgailestauju turėdamas pripažinti, kad jų gyvenimo sąlygos daugumoj atvejų netiktų net ir galvijams.“ Tai žodžiai BALFo pirmininko kun. Končiaus New Yorko laikraščio **Daily Mirror** atstovui. Tame pat laikraštyje BALFo pirmininkas, konstatavęs dar, kad ten gyvenimo sąlygos esančios **„gėdingos ir pritrenkiančios“** ir **„blogesnės, kaip DP stovyklose Vokietijoje“**, jis žada tuo reikalu rašyti memorandumą valdžios įstaigoms.

Pasikalbėjimą tuo reikalu su BALFo pirmininku įdėjo taip pat laikraštis **The Time-Picayune**. Šis pasikalbėjimas liečia tremtinius, taip pat pagal nevardines garantijas vykstančius į ūkius Missisippi valstijoje. Ten tremtiniai gauna darbo kaip pusininkai arba derliaus dalininkai. Paklaustas laikraščio atstovo apie sąlygas tuose ūkiuose, BALFo pirmininkas atsakė: **„Aš nežinau tikrai, kiek yra pelningas pusininko darbas. Man tik teko kalbėtis su vienu kunigu Alabamoje, kuris yra susipažinęs arčiau su tremtinių gyvenimo sąlygomis ir kuris pareiškė, kad geriau būtų tremtinius palikti badauti Europos stovyklose, negu atvežti juos čia pusininkų darbams. Tai yra jo nuomonė, kiek tas atitinka teisybę, aš dar nesu patyręs.“**

Tiek iš BALFo pirmininko pasikalbėjimų su tremtiniais, tiek su jų darbdaviais paaiškėja vienas dalykas, kad, nežiūrint tremtinių gerų norų ir vilčių, taip pat ir pasitenkinimo, kad pavyko tuo būdu nuvykti į Ameriką, **pragyvenimas, ypatingai su šeimomis, tose sąlygose yra neįmanomas.** Gi, anot **„Dirvos“**, blogiausia bene bus tai, kad atvykstantiems tremtiniams **nebuvo sakoma,** koks jiems bus atlyginimas ir pragyvenimo sąlygos. Laikraštis rašo: **„Jeigu BALFo pirmininkas būtų dabartinę kelionę atlikęs pereitą rudenį, gal su nevardinėmis garantijomis būtų buvę atsargiau elgiamasi.“** Dabar gi, žmones išgelbėjus iš Vokietijos stovyklų, **tenka vėl iš naujo imtis priemonių jiems gelbėti iš pietinių valstijų.**

Tai įmanoma, nes ten nuvykusieji nėra surišti sutartimis, tačiau kad iš ten pasitraukti, reikia: 1) rasti kur kitur darbą ir pastogę, 2) užmokėti persikėlimo išlaidas, 3) užmokėti skolą, susidariusią iš pat pirmų dienų už gyvenimo patalpų įrengimą ir kt.

BALFo pirmininkas tuo būdu turi naujų rūpesčių, kartu įrodydamas, kad savo laiku kilęs spaudoje nevardinių garantijų klausimas **turėjo būti** ne tik spaudoje keliamas, bet į tą klausimą **reikėjo laiku ir rimčiau pažiūrėti.** Kad tai nebuvo tuščias užsipuolimas ant kurios nors labdaringos organizacijos, įsitikino ir kun. Končius.

-j. č.-

Griežta JAV nota Izraeliui

AP iš Washingtono praneša, kad JAV yra įteikusios Izraeliui griežtą notą, kurioje reikalaujama, jog žydai tuojau pradėtų įsileisti didžiąją dalį arabų pabėgėlių, kurie karo metu yra išbėgę iš savo namų. Toliau reikalaujama bendradarbiauti su J.Tautų taikinimo komitetu dėl Jeruzalio sutarptautinimo ir demilitarizavimo. Iki šiol amerikiečiai tokių griežtų notų nerašydavę, pastebi NYHT.

J.Tautų priimtoje rezoliucijoje gruodžio 11 d. nurodyta, kad visi arabai, kurie nori grįžti į savo namus, turi teisę tai padaryti. Taip pat ten nurodoma ir dėl Jeruzalio sutarptautinimo statuto.

„Nuoširdumo atmosferoje . . .“

(Atkelta iš 3 pusl.)

tą reikia Vokietijos klausimą **išrišti,** tai Vyšinskis pastebi, kad „būtų gera, kad pavyktų nors **išnagrinėti!** „O tai jau būsią lyg ir išrišta. Tada Bevinas kirsteli: „Tai priklauso nuo Jūsų“. Į ką Vyšinskis atsako: „Aš esu šito susirinkimo tik ketvirtadalis“...

Trys ir vienas! Tiksliau iš viso vienas — ten Kremliuje užsibarikadavęs, bet neužtenka pramatančių amerikiečių pasiūlymo su tuo „vienu“ susitvarkyti... Atrodo, kad Maskva puikiai žino, kuo baigsis šioji Trijų ir vieno žodžių akrobatika. „Pravdos“ korespondentas Paryžiuje Y. Žukov lyg ir teisina: „Naivu galvoti, kad Vokietijos suvienijimo problema vienu ypu galėtų būti išspręsta“. Maskva nė nenori sprendimo, ji tenori **nagrinėjimo**... Reikšmingai „Pravda“ sako, kad „kurie gyvens, tai pamatys, kieno pusėje tiesa“...

JAPONAI IR STALINGRAD MŪŠIS

Nuoširdumu įkaitusias Vakariečių galvas Vyšinskis iš pirmų minučių atvėsino paprašydamas svarstyti ir Japonijos reikalus... Prie ko čia Japonija? Šitas „šposas“ nei originalus nei naujas. 1947 m. Keturių konferencijoje Maskvoje garbus Molotovas užsiprašė svarstyti kinijos reikalus: Kinijos suvienijimas, sudemokratinimas, pilietinio karo sustabdymas ir bendras visų jėgų įjungimas į valdymą. Tai buvo Molotovo propogandiniai triukai. Šiandien panašiai elgiasi Vyšinskis. Vetoj Voketijos siūlo tartis dėl Japonijos. Ar ne vistiek, bile ką nagrinėti? O čia, be to, gal Vakariečiai susipainios, išsigąs ir bus galas MacArthur „diktatūrai“. Pagaliau, Mao Tse Toungui, Kinijos komunistu šefui, taip pat širdis pakutenama, su kuo kalbėsis Vakarai, su juo ar su griuvančia nacionalistine Kinija?

Še ir „nuoširdumas“... Vakarų diplomatai normalūs žmonės ir nesivaržo dažnai net garsiai nusijuokti, bet dėl to niekas nesistebi, o užtenka Vyšinskiui suktai nusišypsoti, jau „pasitikėjimas ir nuoširdumas“. Mus, be abejo, daugiau įdomauja ne baliaus atmosfera pas Prancūzijos Prezidentą, bet toji, kuri ruošiama Maskvoje. Gi ten šiuo metu, kaip tik Keturių konferencijos išvakarėse, pradėta rodyti „herojška“ filma „Stalingrado mūšis“, kur veikia pats Stalinas, Molotovas ir kiti Kremliaus dėdės. O ir plepa jie, oi... Churchilliš pats didžiausias karo kurstytojas ir antirusiškos politikos organizatorius, jau karo metu kurstęs anglosaksus žygin prieš Maskvą. Tai tvirtina pats Stalinas. Daug pipirų užberiama ant Vakarų visų politikų! Maskva žino ką daro, taigi filma paleista visai laiku!

YLA LENDA IŠ MAIŠO

Tik ketvirta diena lauktosios konferencijos, o Paryžiaus spauda jau pilna pesimizmo. Tas pats „Le Monde“ jau be „atmosferos“, nes „Monsieur Vyšinskio taktika ir tikslai kasdien vis labiau išryškėja“. Štai kaip nagrinėjami reikalai.

Vyšinskis giriasi, kiek daug milijonų rusai sukišo į savo zonos Vokietijoje atstatymą: traktoriai, garvežiai, mašinos, valgis, rūbai... ai ... ai, kiek daug? Bevinas neišlaiko: „Aš Tamstai dėkoju už šitos įdomius skaitmenis. Aš norėčiau juos paskelbti tiems tūkstančiams vokiečių, kurie slaptai perbėga iš rusų zonos į britų zoną. Gal būt tie vokiečiai, juos sužinoję, gailėsis perbėgę sieną ir grįž į sovietų zoną?“ Vyšinskis dedasi nepastebis Bevino ironijos ir kerta: „Tai nebūtina man dėkoti. Aš daviau faktus ir faktai lieka faktais, nors ir nemalonūs kai kam. Mes patys priimam pabėgėlius iš kitų zonų. (!!!) Aš patariu ponui Bevinui šitų žmonių istorijomis perdaug nesinaudoti kaip tikra informacija“. Taigi-akademiški pasikalbėjimai.

Reziumuodamas savo pastabas apie konferenciją, aš ir labai norėdamas neišgaliu šaudyti iš didžiųjų armotų, juoba kad ir pati rimčiausioji Paryžiaus spauda į ketvirtą dieną imasi pūštalietų... Tūlas „optimizmas“ nyksta valandomis, o milijoninės masės daugiau jaudinasi dėl turtingojo princo Aly Khan vestuvių su Rita Hayworth ir dėl 20 milijonų vertės žiedo, jai padovanoto, negu dėl Vyšinskio atmosferos. Bet nevertinti jos negalima. Kaip Maskva atšaukė Berlyno blokadą turėdama savo konkrečius tikslus, taip visi Keturi ieško ko nors Paryžiuje... Lemiamuosius įvykius konferencija pastums dideliu žingsniu priekin. Tai bus pats didžiausias Vakarų laimėjimas, o mūsų vilčių pradžia!

Zig. Ubrž.

Britai ruošiasi gynybai

AP iš Anglijos praneša, kad britai pradėję apmokyti naują nuolatinį civilinės gynybos korpusą, kaip integralinę visos tautinės gynybos — laivyno, armijos ir aviacijos — dalį.

Parlamento pasekretorius vidaus reikalams pareiškė atidarymo mokyklos proga, jog pirmieji vyrai ir moterys bus korpuso vadovai. Jie bus apmokomi, kaip elgtis atominių bombų ir kitų ginklų panaudojimo atveju. Vėliau jie pasiskleis po kraštą ir organizuos vietos civilių gynybos vienetus. (NYHT)

EUROPOS 5 KRAŠTŲ LAIVYNO MANEVRAI

Reuteris praneša apie planuojamus laivyno manevrus, kurie įvyks tarp birželio 30 d. ir liepos 8 d. Manevrus organizuoja Vakarų Europos Unija. Projektas dar neseniai sudarytas ir laukiama patvirtinimo. Dalyvausią apie 50 laivų, pradedant lėktuvnešiais ir baigiant lengvais pakrančių laivais. Bus ieškoma laivų veiklos koordinavimo.

Po šių pradinių manevrų, vėliau būsią didelio masto, kada galės pademonstruoti Vakarų Europos gynybos galybę.

● D. Britanijos karalius Jurgis VI-sis birželio mėn. 9 d. atšventė 53 metų gimimo sukaktį. (Iš tikrųjų jo gimimo diena yra gruodžio 12 d., bet švenčiama visada birželio 9 d.) 100. 000 žmonių stebėjo iškilmingą karaliaus ir karališkosios šeimos viešą pasirodymą.

Rytų - Vakarų plyšys tėra tik žaidimas

Feldmaršalas Smuts, buvęs P. Afrikos Unijos premjeras, pareiškė, kad pokariniai sunkumai kyla iš to, kad žmonės nerodą jokios dvasios.

Dabar esą dar blogiau, negu buvę po pirmo pasaulinio karo. Žmonės laukę kažin ko gero, kažin ko apčiuopiamo, šviesos, kuri šviestų visam pasauliui. Tačiau naujasis pasaulis neatėjęs, tas pasaulis, kuris tiktų herojams, nepasirodęs.

Žmonės jaučią bejėgiškumą, jie bijąi ir manąi, kad kas nors turi įvykti. Žmonės atsidūrė prie tokios būklės, kuri radosi jau pavojinga — tai šaltasis karas; tik pogrindinis sąjūdis kelia mūsų dvasią. Maršalas sako: „Žmogau, būk stiprus, būk drąsus, būk griežtas, pakilk dvasia.“

Smuts nurodo, kad rusų ir vakariečių rungtynės Europoje esančios tik žaidimas, kurio nereikia laikyti rimtu, jeigu tik vakariečiai pabustų. Rekią nusikratyti slegiančio nesaugumo ir baimės jausmo. „Mes turime žiūrėti į jį taip, kad jis neįvyktų,“ — sako Smuts.

Britanija galėtų imtis vadovavimo pasauliui atpalaiduoti nuo šios letargiškos būklės.

FEDERALINĖ PASAULIO VALSTYBĖ

JAV 84 rūmų atstovai pareikalavo, kad JAV vyriausybė imtųsi žygio J. Tautas perorganizuoti į pasaulio federalinę valstybę, kuri turėtų stiprią įstatymų galią. Rūmų atstovai savo rezoliucijoje nurodo, kad tai esąs svarbiausias JAV užsienių politikos klausimas.

IMBSHAUSENO KURSŲ DALYVIAI

Kairėje Neustato evang. ratelio dūdų orkestras. Dešinėje Lietuvių Evangelikų Bažnyčios tremtyje senjoras kun. Keleris ir kursų vedėjas kun. Trakis (Apie kursus žiūr. „M. K. nr. 45)